

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. "Пиротска" № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@sub.bg

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Изх. №

11/09.02.2017 г.

Бх. №

25 КД 15/16

Дата

13.02.17 г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 15 ОТ 2016 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Като се възползва от предоставената възможност да представи писмено становище по допуснатото за разглеждане по същество КД №15/2016 г. с определение на КС от 19.01.2017 г. по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията и чл. 19, ал.1 от Закона за конституционния съд на Р България Съюзът на юристите в България предлага на вниманието на конституционните съдии следното:

1. Искането на главния прокурор за даване на задължително тълкуване на чл. 84, т.16, изр. второ, видно от мотивите на искателя, е продиктувано от констатирана от него неяснота, създаваща опасност да моделира конституционната практика по приложението на въпросната разпоредба по начин, различен от вложения от създателя ѝ смисъл.

Очакваното задължително тълкуване, в този случай, би изиграло много ефективно превантивно въздействие за бъдещата конституционна практика, тъй като става дума за сравнително нова (ДВ бр. 27/2006 г.), изменена (ДВ бр. 12/2007 г.) и допълнена (ДВ бр. 100/2015 г.) конституционна разпоредба, в чиято структура чрез допълнението е включено въпросното второ изречение, съдържащо израза: „и други доклади на главния прокурор за дейността на прокуратурата по приложението на закона, противодействието на престъпността и реализирането на наказателната политика“, чиито обхват КС трябва да очертае чрез тълкуване.

2. Систематично принадлежащ към глава III „Народно събрание“, чл. 84, който първоначално съдържа 15 точки, чрез т. 16 се обогатява през 2006 г. с ново правомощие на НС, относимо и към предметното съдържание на глава IV „Съдебна власт“ на Конституцията като част от поредното ѝ реформиране. Този път то се отразява и на взаимоотношенията на съдебната власт с НС, навлизайки в конституционната уредба, предназначена за него.

Решение №7/2006 на КС, с което беше обявена противоконституционност на §6, т. 1 от ЗИДКРБ, чрез която се създава нова ал. 4 на чл. 129 от Конституцията, доведе и до изменението и на т. 16 на чл. 84 от Конституцията (2007 г.). В последствие тази точка беше допълнена в 2015 г. и с второто въпросно изречение.

Така, едно сравнително ново за НС правомощие, не съществуващо в първоначалния вид на Конституцията от 1991 г., отрази в концентриран вид постепенно очерталата се във времето тенденция за формиране на концептуално преосмисляне на модела на съдебната власт като единна магистратура (термин роден от конституционната юриспруденция), чрез последователно извеждане като акцент, и то на конституционално ниво, на функционалните различия между съда и прокуратурата, като предопределящи не само за организацията и дейността им, но и за взаимоотношенията им със законодателния орган.

Видимата еволюция в конституционното разбиране за съдебната власт и взаимоотношенията ѝ с другите органи на държавна власт за сега очертава тенденция за търсене на сътрудничество между тях, изразяващо се в информиране на НС за дейността на органите на съдебната власт по приложението на закона. Въпросното второ изречение на т.16 на чл. 84 от Конституцията изразява по-завишените очаквания на НС към прокуратурата в това отношение.

3. Големият въпрос, според нас, който търси отговор с отправеното искане е: какво, като предметно съдържание и доколко като обхват, според конституционно предвиденото във въпросното второ изречение, е конституционно допустимо при съществуващата организационно структурна принадлежност на прокуратурата към все още единната магистратура, обозначена в глава VI на Конституцията като „Съдебна власт“, чиито фундаментален принцип, с който задължително трябва да се съобразяват и другите власти е нейната независимост (чл. 117, ал.2 от Конституцията).

В търсене на отговора следва задължително да бъде отчетена вече изведената, до степен на определяща за организацията и дейността на ВСС, специфика във функциите на съда и прокуратурата, отразена в новия чл. 130а, както и изменението на Конституцията от 2015 г. като цяло –

глава VI и глава III, включващо и форми на сътрудничество и взаимодействие със законодателния орган.

Става дума за търсене на мяра в осмислянето на безусловното действие на принципа за независимост на съдебната власт, дефинитивно превърнал се и в нейна организационно-функционална конституционна характеристика, относима и към съставлящите я структурни подсистеми – съд и прокуратура, и във взаимоотношенията им, по-специално на прокуратурата, със законодателя.

4. Изразът от изречение второ на т. 16 на чл. 84 от Конституцията „и други доклади на главния прокурор за дейността на прокуратурата по приложението на закона, противодействието на престъпността и реализирането на наказателната политика“ безспорно разширява обхвата на очакваната от НС информация за дейността на прокуратурата поради спецификата на тази дейност. Освен годишния доклад, дължим според първото изречение на въпросната точка 16, който се внася от ВСС, тук е установена възможност и за „други доклади на главния прокурор“.

По начало неуместен за конституционен текст, поради думата „други“, този израз е съмнително логичен, когато е предшестван от правило с изчерпателно изброително посочване на обхвата на едно ново за НС правомощие – изречение първо на т. 16.

„Другостта“ на докладите от второто изречение на т. 16 на чл. 84 от Конституцията и като предмет, и като обхват е очертана в няколко насоки:

- по дефиниция те не са задължителни, периодични и срочни;
- внасят се от главния прокурор, без пряк конституционен отговор по чия инициатива;
- представляват още една възможност за НС наред с правомощието по изречение първо да получи по-разширена информация;
- по предметно съдържание се отнасят до функционирането на прокуратурата в две сфери:

1. най-обща - дейност по приложението на закона и
2. по-конкретна – противодействие на престъпността и реализиране на наказателната политика.

Действайки при условията и по реда на глава IX на Конституцията през 2015 г. НС се е постарало да редактира второто изречение на т. 16 на чл. 84 по начин, изразяващ решимостта му, в рамките на моделираната, но и коригираща се в допустимата мяра конституционна практика, съобразно Р. №22/2002 г. и Р. №3/2003 г. и отчитайки последиците на Р. №7/2006 г. на КС, да потърси и намери дължимата конституционна мяра в отстояването на безусловното приложение на фундаменталния за съдебната власт принцип за независимост и отражението му във взаимоотношенията на органите от тази система с НС. В този смисъл чрез въпросното изречение второ е установена форма и на взаимодействие и

сътрудничество между държавните органи в механизма на държавната власт, основан на разделението на властите, чрез която се преследва постигането на повишена ефективност в осъществяваната от всеки от тях специфична дейност.

Ограничителите, заложи в разширения обхват на информиране на НС от главния прокурор и чрез други доклади, освен годишния, имат съществено значение за установяване на обема и характера на дължимата информация. Конституционно допустима е онази информация, която е необходима и достатъчна за ефективната законодателна дейност на НС, както и за осъществявания от него парламентарен контрол по отношение на органите на изпълнителната власт. Едновременно с това тази информация, както по характер, така и по обем не трябва да създава съмнение за нарушаване на независимостта на съдебната власт.

Това отвежда към извода, че докладите от второто изречение на т. 16, чл. 84 от Конституцията могат и трябва да съдържат обобщени данни и анализи за даден период по дадено направление, с които и в най-голяма степен прокуратурата може да бъде полезна на законодателя в осъществяване на неговите функции. В този смисъл конкретно проявен интерес към дадено производство – в досъдебна фаза или съдебен процес, от страна на НС с очакване за информация чрез възможността, установена във въпросното изречение второ би прекрачила конституционно допустимата граница за постигането на целта, заложи в тази разпоредба.

Въпросните доклади могат да бъдат и по-общи от годишния доклад или по-тематично ориентирани в рамките на двете, очертани насоки, но винаги съдържащи обобщени данни, които дават основание за анализи, изводи и очертаване на тенденции във връзка с дейността на прокуратурата и създават у НС необходимата точна представа за резултатите от тази дейност, дори подсказват необходими нови законодателни решения.

Ако в духа на Конституцията и съобразно конкретния текст, изречение второ от т. 16 на чл. 84 от основния закон бъде осмислено както от НС, така и от прокуратурата като нова форма на взаимоотношения между тях в процеса на реализацията на държавната власт, целяща повишаване на нейната ефективност при строго отчитане и зачитане независимостта на съдебната власт, тази разпоредба безконфликтно може да изпълни предназначението си.

Осмислянето на принципа за независимост на съдебната власт, с решаващото участие на конституционната юриспруденция продължи и продължава през цялото време на приложение на Конституцията на Р

България. То предполага отчитане и зачитане на необходимостта от взаимодействие на държавните органи от механизма на държавната власт, изграден и функциониращ на основата на принципа за разделение на властите, който отчита и зачита независимостта на съдебната власт. В теоретичен план това отдавна е установено и се приема за логично, докато в практическата реализация постоянно се появяват стълкновителни, дори конфронтационни ситуации.

Чрез принципа за независимост органите на съдебната власт могат да изпълнят по съвест и убеждение конституционната си функция – защита правата и незаконните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. Член 117, ал. 2, установяващ този принцип в своето второ изречение извежда, като че ли по тълкувателен път, най-съществената му характеристика – при осъществяване на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона. Разгледано в дълбочина, и това също е взаимодействие със законодателя, необходимо и достатъчно за ефективното проявление на държавната власт.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(ВЛ. СЛАВОВ)